

**UCHWAŁA NR LXXI/641/2024
RADY POWIATU KALISKIEGO**

z dnia 3 kwietnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu
za rok 2023**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu za rok 2023, które stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Kaliskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Powiatu Kaliskiego

Jan Adam Klysz

Załącznik do uchwały Nr LXXI/641/2024
Rady Powiatu Kaliskiego
z dnia 3 kwietnia 2024 r.

**Sprawozdanie z działalności
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
w Kaliszu
za rok 2023**

Kalisz 2024

Spis treści

Wstęp.....	3
Podstawy prawne działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.....	3
I. Pomoc osobom niepełnosprawnym	4
I.1. Realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych (PFRON)	4
I.2. Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!”	7
I.3. Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”	8
I.4. Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023	10
I.5. Program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – "Asystent Osoby niepełnosprawnej" – edycja 2023.....	12
I.6. Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III.....	13
II. Piecza zastępcza.....	15
II.1. Rodzinna piecza zastępcza	15
II.2. Instytucjonalna piecza zastępcza	18
II.3. Efekty z pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej	21
III. Wsparcie osób w trudnych sytuacjach	25
III.1. Dom Pomocy Społecznej i Środowiskowy Dom Samopomocy w Liskowie.....	25
III.2. Poradnictwo.....	27
IV. Narady i założenia.....	28
V. Podsumowanie	30

Wstęp

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu jest jednostką organizacyjną Starostwa Powiatowego powołaną uchwałą Rady Powiatu Kaliskiego Nr IV/18/98 z dnia 22 stycznia 1999 r. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy między innymi prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponad-gminnym oraz umieszczanie w nich osób wymagających całodobowej opieki.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu realizuje również zadania powiatu kaliskiego z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Starosta Kaliski Zarządzeniem Nr 94/20211 z dnia 30.12.2011 r. wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej i działa na podstawie następujących aktów prawnych:

1. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.),
7. Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571),

9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz.1249 z późn. zm.),

10. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530).

I. Pomoc osobom niepełnosprawnym

I.1. Realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych (PFRON)

W 2023 r. Powiat Kaliski otrzymał środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z algorytmu na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w wysokości: **2 648 088 zł**. Wykorzystano **2 640 631, 33 zł**.

Szczegółowa analiza wydatkowania przedstawia się następująco:

1. Jednorazowe dotacje dla osób niepełnosprawnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

Dofinansowanie z tego zakresu otrzymały 2 osoby, wypłacono **110.600 zł**.

2. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

O dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym ubiegały się **214** osoby niepełnosprawne w tym **55** opiekunów. Dofinansowanie wypłacono **29 osobom niepełnosprawnym i 20 niezbędnym opiekunom** na ogólną kwotę **84.930 zł**. w tym dofinansowanie dla:

- **16 dzieci** niepełnosprawnych na kwotę **32.320 zł**.
- **13 dorosłych** osób niepełnosprawnych na kwotę **25.670 zł**.

Ponadto dla:

- **5 niezbędnych opiekunów** dzieci oraz **15 opiekunów** dorosłych osób niepełnosprawnych na kwotę **26.940 zł**.

Liczba osób niepełnosprawnych, którym przyznano dofinansowania kształtowała się na porównywalnym poziomie jak w roku ubiegłym.

3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się

O dofinansowanie w tym zakresie ubiegało się 87 osób niepełnosprawnych, wnioskowano łącznie o kwotę 445.454,07 zł.

Ogółem wypłacono dofinansowanie **56 osobom niepełnosprawnym** na kwotę **233.868,7 zł.** (z tego dla 12 dzieci na kwotę 30.996,38 zł.):

-na bariery architektoniczne dla 22 osób niepełnosprawnych na kwotę **143.000 zł.**

Pomoc w tym zakresie udzielana była głównie na przystosowanie pomieszczenia łazienki dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wykonanie podjazdów zewnętrznych przy budynku mieszkalnym.

-na bariery techniczne dla 18 osób niepełnosprawnych na kwotę **50.998,32 zł.**

Pomoc w tym zakresie udzielana była głównie na zakup łóżek rehabilitacyjnych, podnośników transportowych, rowerków trójkołowych.

-na bariery w komunikowaniu się dla 16 osób niepełnosprawnych na kwotę **39.870,38 zł.**

Liczba osób niepełnosprawnych, którym przyznano dofinansowanie w powyższym zakresie kształtowała się na porównywalnym poziomie jak w roku ubiegłym.

4. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

O dofinansowanie w zakresie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze ubiegały się **389** osoby niepełnosprawne, kwota ze złożonych wniosków **885.791,26 zł.**

Dofinansowania udzielono **257 osobom niepełnosprawnym** na ogólną kwotę **497.636,47 zł.** w tym **27** dzieciom niepełnosprawnym na kwotę **77.348,03 zł.**

Dofinansowanie dotyczyło najczęściej pielucho-majtek, cewników, następnie zakupu aparatów słuchowych, wózków inwalidzkich i przedmiotów pionizujących, protez.

W zakresie **zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny** o dofinansowanie ubiegały się **13** osób niepełnosprawnych, kwota ze złożonych wniosków **30.882,15 zł.**

Zrealizowano **10 umów na kwotę 22.307,7 zł**. Przedmiotem dofinansowania w tym zakresie był zgodnie z zaleceniem lekarza specjalisty - sprzęt do rehabilitacji w warunkach domowych.

Pomoc udzielona w tym zakresie była na porównywalnym poziomie jak w roku ubiegłym.

5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

O dofinansowanie w tym zakresie ubiegało się **3** wnioskodawców (w tym 1 wnioskodawca ubiegał się o 2 odrębne wyjazdy, przy czym ze względu na ograniczone środki wybrał 1 z nich) - organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Zawarte zostały **3** umowy na kwotę **67.382,37 zł** udzielone zostało dofinansowanie do wyjazdu turystyczno-rekreacyjnego dla osób niepełnosprawnych.

6. Warsztaty Terapii Zajęciowej

W powiecie kaliskim funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej. W warsztacie Terapii Zajęciowej prowadzonym przez Stowarzyszenie „Razem Łatwiej” w Koźminku objętych jest terapią 30 uczestników niepełnosprawnych. Natomiast w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Cieni Drugiej prowadzonej przez stowarzyszenie „Dar Serca” przebywa 25 uczestników niepełnosprawnych. Warsztaty Terapii Zajęciowej na terenie powiatu kaliskiego są placówkami pobytu dziennego, czynnymi od poniedziałku do piątku. Czas zajęć dla uczestników wynosi 7 godzin dziennie. Każdy uczestnik realizuje Indywidualny Program Rehabilitacji i Terapii, który jest tworzony i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, informacji uzyskanych od rodziców lub opiekunów prawnych, obserwacji, działań i zachowań w Warsztacie. Uczestnicy realizowali swoje Indywidualne Programy Rehabilitacji i Terapii w przypisanej im pracowni, pod kierunkiem Instruktora Terapii Zajęciowej. Indywidualne Programy Rehabilitacji i Terapii odpowiadają możliwościom i potrzebom indywidualnych uczestników. Warsztat Terapii Zajęciowej realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia - na miarę jej indywidualnych możliwości. Kwota środków uzyskanych na działalność WTZ w Cieni Drugiej 2023 roku to 811 140,00 zł,

z czego dofinansowanie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wyniosła 730 026,00 zł, natomiast z budżetu powiatu 81 114,00 zł, WTZ Koźminek otrzymał środki w wysokości ogółem 983.200,00 zł, z czego 90% tych kosztów, tj. 884.880,00 zł stanowiło dofinansowanie ze środków PFRON, pozostałe 10 %, tj. 98320,00 zł pochodziło ze środków budżetu powiatu.

I.2. Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!”

Celem Programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” Mieszkanie dla Absolwenta jest wsparcie rozpoczynających niezależne życie absolwentów z niepełnosprawnością, kończących naukę we wszystkich typach szkół, poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dla beneficjenta. Program ten ma jednocześnie motywować do aktywności na rynku pracy.

Przedmiotem dofinansowania jest najem lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego przez beneficjenta (samodzielnie lub wspólnie z innymi osobami) na cele mieszkaniowe w związku z rozpoczynaniem aktywności zawodowej.

Beneficjentem programu może być osoba z niepełnosprawnością, która spełnia następujące warunki:

- posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne bez względu na rodzaj niepełnosprawności lub posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z powodu schorzeń narządu słuchu (lub orzeczenie równoważne);
- posiada status absolwenta szkoły podstawowej, ponadpodstawowej (wszystkich typów szkół) lub szkoły wyższej, uzyskany w okresie 36 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku;
- posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- nie ma możliwości zamieszkania w miejscowości realizowania aktywności zawodowej;
- aktywnie poszukuje zatrudnienia lub jest zatrudniony

Dofinansowanie dotyczy wszystkich kosztów wymienionych w umowie najmu ponoszonych przez beneficjenta, jest udzielane maksymalnie na okres **36 miesięcy**

- od 1 do 24 miesiąca – 100% kosztów najmu;
- od 25 do 42 miesiąca – 70% kosztów najmu;
- od 43 do 60 miesiąca – 40% kosztów najmu.

Wysokość dofinansowania zależna jest od lokalizacji wynajmowanego mieszkania oraz tego, czy osoba niepełnosprawna porusza się przy pomocy wózka inwalidzkiego.

Zawarto 1 umowę i dotychczas wypłacono **9335,40 zł**.

Celem Programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” Dostępne Mieszkanie jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych.

Adresatem programu może być osoba niepełnosprawna, która spełnia warunki:

-posiada orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu **znacznym** lub traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z tytułu niepełnosprawności **narządu ruchu uniemożliwiającej poruszanie się bez użycia wózka,**

-złoży oświadczenie wraz z dokumentacją fotograficzną o **barierach architektonicznych w domu/mieszkanie/budynku** uniemożliwiających samodzielne wyjście na zewnątrz na poziom zero,

-złoży oświadczenie o dysponowaniu **tytułem prawnym** do lokalu na mocy prawa własności lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu,

Dofinansowanie dotyczy dopłaty do zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku aż do poziomu zero przed budynkiem. Wysokość dofinansowania zależna jest od lokalizacji, której nabywane jest mieszkanie i stanowi różnicę między ceną mieszkania nabywanego a sprzedawanego.

I.3. Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”

W 2023 roku Powiat Kaliski kontynuował realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

Środki przyznane dla Powiatu Kaliskiego wynosiły ogółem w wysokości: **493.234,45 zł**, w tym na **Moduł I** w zakresie likwidacji barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową kwotę **348.373,45 zł** oraz **Moduł II** na pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym kwotę **144.861,00 zł**.

Moduł I - wpłynęło ogółem **47 wniosków**. Do realizacji przyjęto 45 wniosków (1 wniosek zweryfikowano negatywnie, 1 osoba zmarła). W ramach zawartych 45 umów udzielono pomocy w wyszczególnionym poniżej zakresie:

- **2 umowy** z zakresu Modułu I Obszar A zadanie 1 – oprzyrządowanie samochodu - **wypłacono dofinansowanie w wysokości 8.840 zł.**
- **3 umowy** z zakresu Modułu I Obszar A zadanie 2 – prawo jazdy – **wypłacone dofinansowanie w wysokości 6.225 zł.**
- **5 umów** z zakresu Modułu I Obszar B Zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (narząd wzroku i kończyny górne w stopniu znacznym) **wypłacono dofinansowanie w wysokości 38.828,49 zł.**
- **1 umowa** z zakresu Modułu I Obszar B Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania **wypłacono dofinansowanie w wysokości 2.200 zł.**
- **3 umowy** z zakresu Modułu I Obszar B Zadanie 3 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (narząd wzroku stopień umiarkowany) **wypłacono dofinansowanie w wysokości 24.383,70 zł.**
- **4 umowy** z zakresu Modułu I Obszar B Zadanie 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania adresowana do osób z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się - **wypłacono dofinansowanie w wysokości 16.908,10 zł.**
- **7 umów** z zakresu Modułu I Obszar C Zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – **zawartych zostało 7 umów na ogólną kwotę 129.757 zł.** - trwa wypłata dofinansowania.
- **6 umów** z zakresu Modułu I Obszar C Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym **na kwotę: 20.400 zł.**
- **1 umowa** z zakresu Modułu I Obszar C Zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne **wypłacono dofinansowanie na ogólną kwotę 25.700 zł.**
- **1 umowa** z zakresu Modułu I Obszar C Zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej protezy na III lub IV poziomie jakości - **wypłacono dofinansowanie na kwotę 5.940 zł.**

- **7 umów** z zakresu Modułu I Obszar C Zadanie 5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego – **wypłacono dofinansowanie w wysokości 50.999,25 zł.**
- **5 umów** z zakresu Modułu I Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej - **udzielono dofinansowania w wysokości 17.211,85 zł.**

Ogólna kwota udzielonego wsparcia finansowego ze środków PFRON w Module I wynosi **347.393,39 zł.** W porównaniu do roku ubiegłego z dofinansowania skorzystało 19 wnioskodawców więcej a kwota pomocy była większa o **137.654,04 zł.**

W ramach **Modułu II** – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym – wpłynęło **41 wniosków.** Podpisano 41 umów **na ogólną kwotę 144.860,75 zł.** Dla porównania w ubiegłym roku o pomoc w Module II ubiegało się 42 wnioskodawców a kwota udzielonego wsparcia wynosiła **138.161,70 zł.**

Zakończenie programu oraz rozliczenie środków przyznanych dla Powiatu Kaliskiego w ramach programu „Aktywny Samorząd” na 2023 r. upływa z dniem 15.04.2024 r.

I.4. Program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023

Program finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Celem głównym programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usług opieki wytchnieniowej.

Program realizowany był w formie świadczenia usług opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, poprzez zapewnienie niezbędnej pomocy członkom rodziny lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami niepełnosprawnymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności/ osobami z orzeczeniami równoważnymi.

Do programu zgłoszonych zostało 20 osób. Wsparciem objęto członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad 24 osobami (w tym 4 dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności i 20 osobami niepełnosprawnymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności/ osobami z orzeczeniami równoważnymi).

W 2023 r. w ramach realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” na terenie Powiatu Kaliskiego usługi opieki świadczyły osoby posiadające dyplom potwierdzający uzyskanie kwalifikacji w zawodzie asystent osoby niepełnosprawnej/pielęgniarka lub innym, zapewniającym realizację usługi opieki wytchnieniowej w zakresie adekwatnym do indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej wynikających z Karty zgłoszenia do Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023, lub osoby posiadające, co najmniej półroczne, udokumentowane doświadczenie w udzielaniu bezpośredniej pomocy/opieki osobom niepełnosprawnym.

Tabela nr 1. Liczba osób w powiecie kaliskim korzystająca z programu „Opieka Wytchnieniowa – edycja 2023”

Gmina	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług opieki wytchnieniowej	
	24	
	w tym liczba dzieci niepełnosprawnych z orzeczeniem o niepełnosprawności	w tym liczba osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności/orzeczeniami równoważnymi
Lisków	0	10
Blizanów	4	1
Ceków	0	3
Koźminek	0	5
Żelazków	0	1

Tabela 2. LICZBA ZREALIZOWANYCH GODZIN USŁUG OPIEKI WYTCHNIENIOWEJ

	Liczba zrealizowanych godzin usług opieki wytchnieniowej
Dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności osobami	486
osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnym	2209,5
Liczba wszystkich godzin	2695,5

Środki wykorzystane przez Powiat Kaliski na realizację projektu wyniosły 104 831,19 zł.

I.5. Program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej - „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” realizowany jest ze środków Funduszu Solidarnościowego.

W 2023 roku do programu zgłosiło się 30 osób z niepełnosprawnością w tym z pomocy skorzystały 24 z czego 6 z orzeczoną stopniem niepełnosprawności w zakresie upośledzenia umysłowego i zaburzeń psychicznych, 10 osób zaburzenia neurologiczne, 1 osoba z dysfunkcją narządu wzroku, 3 z niepełnosprawnością ruchową oraz 4 osoby z następującymi schorzeniami: epilepsja, choroby układu oddechowego, całościowe zaburzenia rozwojowe.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia;
- zapewnienia osobom niepełnosprawnym wsparcia oraz pomocy adekwatnej do potrzeb;
- umożliwienia zaangażowania osób niepełnosprawnych w wydarzenia społeczne, kulturalne, rozrywkowe lub sportowe itp.; Program zapewni wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym dzieciom do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osobom niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego. Celem rozpowszechnienia usług asystenta jest zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia. Tak więc nadrzędnym celem usług asystenta powinno być dążenie do poprawy funkcjonowania osoby niepełnosprawnej w jej środowisku. Dodatkowym założeniem jest, aby minimum 70% uczestników Programu stanowiły osoby wymagające wysokiego poziomu wsparcia, w tym osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi i trudnościami związanymi z mobilnością i komunikacją. Program ma także zapewniać:
- możliwość skorzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności i funkcjonowaniu w życiu społecznym;

- ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia;
 - przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy też sportowych;
 - zwiększenie wsparcia świadczonego przez asystentów ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (ASPE) w zakresie wsparcia niepełnosprawnych uczniów, także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.
- Środki wykorzystane na realizację programu wyniosły 206 688,63 zł.

I.6. Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III

Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uruchomił na 2023 r. Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III. Ze środków PFRON przeznaczonych na realizację programu w 2023 r. pomoc mogła być udzielona w wyszczególnionym zakresie:

- **obszar B – likwidacja barier w urzędach (dot. urzędów administracji samorządu powiatowego), placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania**

Adresaci pomocy w zakresie obszaru B: powiaty, podmioty, które prowadzą placówki edukacyjne lub środowiskowe domy samopomocy.

- **obszar C – tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych, w zakresie adaptacji pomieszczeń oraz wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych**

Adresaci pomocy w zakresie obszaru C: gminy, powiaty, organizacje pozarządowe.

- **obszar D – likwidacja barier transportowych w zakresie kosztów zakupu lub przystosowania pojazdów przeznaczonych do przewozu osób niepełnosprawnych**

Adresaci pomocy w zakresie obszaru D: jednostki prowadzące warsztaty terapii zajęciowej oraz placówki służące rehabilitacji osób niepełnosprawnych prowadzone przez organizacje pozarządowe, gminy lub powiaty.

- **obszar E – na dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych**

Adresaci pomocy w zakresie obszaru E: gminy, powiaty oraz organizacje pozarządowe.

- **obszar G – skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.**

Powiat Kaliski zadeklarował chęć uczestnictwa w programie wstępując w rolę Realizatora programu, natomiast zgodnie z definicją pojęć ujętą w Procedurach realizacji programu, Adresaci pomocy stali się jednocześnie Projektodawcami.

Informacje o programie przekazano do Gmin Powiatu Kaliskiego oraz organizacji pozarządowych.

W ramach programu w 2023 r. zgłoszono 1 **projekt**.

W zakresie **obszaru D –Fundacja Dzieciom „POMAGAJ” Wolica** poprzez zakup samochodu do transportu osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich – podopiecznych Fundacji Dzieciom „POMAGAJ”. Koszt przedsięwzięcia ogółem 292.740,00 zł. Kwota dofinansowania ze środków PFRON 135.000,00 zł. Wkład własny 157.740, zł. Planowany termin realizacji zadania do 31.08.2024 r.

Projekty zgłoszone do realizacji w ramach Programu wyrównywania różnic między regionami III w 2022r. rozliczane w roku 2023 r.

W zakresie **obszaru B – Gmina Szczytniki – likwidacja barier architektonicznych w budynku GOPS** poprzez przebudowę wejścia do budynku z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych oraz zakup i montaż platformy dla osób niepełnosprawnych. Koszt przedsięwzięcia ogółem 95 503,34 zł. Kwota dofinansowania ze środków PFRON 33 426,16 zł. Wkład własny 62 077,18 zł.

Planowany termin realizacji zadania do 31 lipca 2023 r.

Rozliczenie wysłane do Wielkopolskiego Oddziału PFRON.

W zakresie **obszaru B – Gmina Stawiszyn – likwidacja barier architektonicznych w budynku Urzędu Gminy i Miasta Stawiszyn** poprzez remont i modernizację łazienki

ogólnodostępnej w budynku UGiM w Stawiszynie z przystosowaniem jej dla osób niepełnosprawnych.

Koszt przedsięwzięcia ogółem 20 000,00 zł. Kwota dofinansowania ze środków PFRON 7 000,00 zł. Wkład własny 13 000,00 zł.

Planowany termin realizacji zadania do 30 czerwca 2023 r.

Rozliczenie wysłane do Wielkopolskiego Oddziału PFRON.

W zakresie **obszaru D** – Stowarzyszenie „DAR SERCA” w Opatówku poprzez zakup mikrobusu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych dla Warsztatu Terapii Zajęciowej w Cieni Drugiej. Koszt przedsięwzięcia ogółem 144 224,01 zł. Kwota dofinansowania ze środków PFRON 91 920,00 zł. Wkład własny 52 304,01 zł. Planowany termin realizacji zadania do 31.12.2023 r. W porozumieniu z Wielkopolskim Oddziałem PFRON termin rozliczenia został wydłużony do dnia 30 czerwca 2024 r. (aneks nr 1 do umowy nr 2/022 z dnia 3 listopada 2022 r.) .

Projekty zgłoszone do realizacji w ramach Programu wyrównywania różnic między regionami III w 2021r. rozliczane w roku 2023

W zakresie **obszaru D** – Wiejskie Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Razem Łatwiej” w Koźminku poprzez zakup mikrobusu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Koźminku. Koszt przedsięwzięcia ogółem 160 000,00 zł. Kwota dofinansowania ze środków PFRON 104 000,00 zł. Wkład własny 56 000,00 zł. Planowany termin realizacji zadania do 15 lipca 2023 r. W porozumieniu z Wielkopolskim Oddziałem PFRON termin realizacji został wydłużony do dnia 31.03.2024 r. (aneks nr 3 do umowy nr 1/2021 z dnia 8 listopada 2021 r.).

II. Piecza zastępcza

II.1. Rodzinna piecza zastępcza

Zadania pieczy zastępczej reguluje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn.zm./.. Na jej podstawie rozróżniamy następujące formy rodzinnej pieczy zastępczej: rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe oraz rodzinne domy dziecka. Rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzą małżonkowie lub osoba, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, natomiast rodzinę

zastępczą zawodową lub rodzinę zastępczą niezawodową tworzą małżonkowie lub osoba, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Wysokość miesięcznego świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka dla rodziny zastępczej spokrewnionej w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 maja 2023 r. wynosiła 785,00 zł miesięcznie, a dla rodziny niezawodowej i zawodowej oraz rodzinnego domu dziecka 1189,00 zł miesięcznie.

W 2023 r. w związku z Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2023 r. poz. 296 i z dnia 18 kwietnia 2023 r. poz. 422 w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej, od 1 czerwca 2023 r. wysokość świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka dla rodziny zastępczej spokrewnionej wynosi 899,00 zł miesięcznie, a dla rodziny niezawodowej i zawodowej oraz rodzinnego domu dziecka wynosi 1361,00 zł. miesięcznie. Ponadto rodzinie zastępczej przysługuje dodatek w wysokości nie niższej niż kwota 200,00 zł miesięcznie na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności art. 81 ww. ustawy i od 1 czerwca 2023 r. wynosi 274 zł. Rodziny zastępcze mogą skorzystać także z innych form pomocy m.in. z dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, z pomocy na utrzymanie lokalu /zawodowe/, jednorazowej pomocy związanej z potrzebami przyjmowanego dziecka, jednorazowej lub okresowej pomocy związanej z wystąpieniem zdarzenia losowego. Ponadto rodziny zastępcze zawodowe oraz osoby prowadzące rodzinny dom dziecka otrzymują z tego tytułu miesięczne wynagrodzenie.

Na terenie powiatu kaliskiego w 2023 r. funkcjonowało 61 rodzin zastępczych i 1 rodzinny dom dziecka, w których umieszczonych było 97 dzieci. Korzystały one z pomocy materialnej wymienionej wyżej. W rodzinach zastępczych umieszczonych jest najczęściej jedno lub dwoje dzieci, lecz zdarzają się także takie, które mają ich więcej: troje – jedna rodzina, czworo - dwie rodziny, pięcioro – jeden rodzinny dom dziecka oraz siedmioro – jedna rodzina zastępcza spokrewniona.

Wśród wszystkich rodzin - 35 rodzin pełniło funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej, w których przebywało 57 dzieci, 23 pełniły funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, w których przebywało 29 dzieci, 3 pełniły funkcję rodziny zastępczej zawodowej, w których było umieszczonych 6 dzieci, 1 rodzina pełniła funkcję rodzinnego domu dziecka, w którym umieszczonych było 5 dzieci. Wszystkie rodziny w 2023 r. korzystały z materialnego wsparcia.

W 2023 r. w powiecie kaliskim powstało 8 nowych rodzin zastępczych /3 w gminie Godziesze Wielkie, 2 w gminie Żelazków, 1 w gminie Brzeziny i 1 w gminie Szczytniki oraz 1 w gminie Koźminek /. Cztery rodziny są rodzinami spokrewnionymi, w których przebywa pięcioro dzieci, a pozostałe cztery to rodziny zastępcze niezawodowe, w których wychowuje się pięcioro dzieci.

W 2023 r. 27 rodzin, w których przebywało 33 dzieci finansowanych było przez inne powiaty na podstawie zawartych porozumień. Są to powiaty, z których pochodzą dzieci – sieradzki, poznański, ostrowski, włocławski, zduńskowolski, pleszewski, koniński i z miasta - Kalisz, Łódź, Poznań, Szczecin. Należy zaznaczyć, że Powiat Kaliski także pokrywa, na podstawie zawartych porozumień, koszty utrzymania „swoich” dzieci, umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. Jest ich jednak znacznie mniej. W 2023 r. przebywało 10 dzieci z powiatu kaliskiego w 9 rodzinach, mieszkających w różnych powiatach /sieradzkim, tureckim, ostrzeszowskim, tatrzańskim/ oraz mieście Kalisz.

Wśród rodzin zastępczych 9 rodzin opiekuje się dziećmi niepełnosprawnymi. Wychowuje się w nich ogółem 10 dzieci, które mają orzeczenie o niepełnosprawności. Rodziny te otoczone są szczególną opieką ze strony PCPR. Otrzymują z tego tytułu dodatek w wysokości 274,00 zł miesięcznie. Udziela się im na bieżąco informacji o możliwościach skorzystania z dofinansowania z PFRON.

Dzieci z rodzin zastępczych, które ukończyły 18 lat i prowadzą odrębne gospodarstwo domowe, otrzymują pomoc pieniężną, jeśli kontynuują naukę. W 2023 r. z takiej pomocy korzystało 6 osób. Wysokość tej pomocy wynosi aktualnie 681,00 zł. W 2023 r. 4 wychowanków rodzin zastępczych skorzystało z jednorazowej pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i zagospodarowanie, w tym 1 osoba tylko z jednorazowej pomocy na zagospodarowanie.

Udziela się także pomocy opiekunom usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych w sporządzaniu wymaganych przepisami prawnymi programów usamodzielnienia.

W 2023 r. wydano ogółem 181 decyzji dotyczących rodzin zastępczych oraz pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych. Z tego 131 dotyczyło świadczeń dla rodzin zastępczych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci, 12 – pomocy pieniężnej dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych. Wydano także 9 decyzji na dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka umieszczonego w

rodzinie zastępczej oraz 5 decyzji przyznających jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodziny zastępczej.

Współpraca z rodzinami zastępczymi prowadzona jest na bieżąco - uzyskuje się informacje o postępach w nauce dziecka, o jego stanie zdrowia, kieruje się do specjalistów i odpowiednich instytucji, jeśli zachodzi taka potrzeba. Należy zaznaczyć, że rodziny zastępcze przyjeżdżają także do PCPR w celu uzyskania pomocy w rozwiązywaniu swoich problemów. Przeprowadza się także wizyty w ich miejscu zamieszkania. Ponadto rodziny zastępcze korzystają z poradnictwa specjalistycznego, organizowanego przez PCPR. Są to porady psychologa, prawnika oraz terapeuty.

Na wniosek Sądu tutejsze Centrum sporządza opinie odnośnie możliwości pełnienia przez rodziny funkcji rodziny zastępczej. Ponadto do właściwego Sądu kieruje informacje dotyczące pomocy jaka udzielana jest rodzinom zastępczym mającym pod opieką dzieci.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi rejestr danych o osobach:

- zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

W dniu 02.06.2023 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu wraz ze Starostą i Wicestarostą Kaliskim zorganizowało „Powiatowy Festyn z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego”, który formalnie obchodzony jest 30 maja. Honorowy Patronat nad wydarzeniem objęła Minister Rodziny i Polityki Społecznej Marlena Maląg. Festyn został zorganizowany na terenie Domu Dziecka w Liskowie przy ul. Ks. Wacława Blizińskiego 96, 62-850 Lisków.

Celem festynu była integracja i wymiana doświadczeń rodziców zastępczych oraz ich wychowanków, a także promocja rodzicielstwa zastępczego w naszym regionie. Była to również doskonała okazja do wyrażenia wdzięczności osobom, które podjęły trud opieki nad najbardziej potrzebującymi.

II.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu, zgodnie z postanowieniami Sądu, kieruje dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych. Na terenie powiatu kaliskiego funkcjonują cztery placówki: jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza

typu socjalizacyjnego, druga placówka opiekuńczo-wychowawcza łączy zadania placówki typu socjalizacyjnego i interwencyjnego oraz dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza zapewnia dziecku całodobową, ciągłą opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia. Zaspokojenie tychże potrzeb placówka opiekuńczo-wychowawcza realizuje na poziomie obowiązującego standardu opieki i wychowania. Skierowanie dziecka pozbawionego częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej do placówki opiekuńczo-wychowawczej na pobyt całodobowy może nastąpić po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej. Pobyt dziecka w placówce winien mieć charakter przejściowy.

Zadaniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki.

W Powiecie Kaliskim funkcjonują następujące placówki opiekuńczo wychowawcze:

Dom Dziecka w Liskowie – placówka dysponuje 14 miejscami socjalizacyjnymi. Za zgodą Wojewody Wielkopolskiego zwiększono limit miejsc do 16. Na dzień 31.12.2023 r. przebywało w niej szesnastu wychowanków. Oprócz dzieci pochodzących z terenu powiatu kaliskiego w placówce przebywały także dzieci pochodzące z miasta Kalisza. Na czas pobytu dzieci z ww. powiatów, w placówce zawierane są porozumienia. W 2023 r. z listy wychowanków skreślono sześciu wychowanków. Czterech powróciło do domów rodzinnych, jeden do rodziny zastępczej, jeden samowolnie oddalił się z placówki i nie jest znane miejsce jego przebywania. Przyjęto natomiast pięcioro dzieci. W związku z czym zawarto jedno porozumienie z miastem Kalisz i jedno z powiatem ostrowskim. Troje dzieci pochodziło z terenu powiatu kaliskiego.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego w Brzezinach – placówka dysponuje 7 miejscami. W 2023 r. w placówce przebywało sześcioro wychowanków. Były to dzieci z Miasta Kalisza, powiatu świdnickiego i powiatu kaliskiego. Przyjęto troje podopiecznych z naszego powiatu. Trzech podopiecznych opuściło placówkę – dwoje dzieci zostało adoptowanych a jedno się usamodzielniało.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego w Opatówku – placówka dysponuje 6 miejscami. W 2023 r. w placówce przebywało troje wychowanków, z czego jeden z nich osiągnął już pełnoletność. W placówce znajdowali się wychowankowie z powiatu słupeckiego i powiatu puckiego. Z ww. powiatami zawarto porozumienia w sprawie przyjęcia dzieci do placówki oraz warunków ich pobytu i wysokości wydatków na ich opiekę. Dwóch podopiecznych w ubiegłym roku opuściło placówkę: jeden trafił do DPS-u a drugi usamodzielniał się. Jeden z podopiecznych posiada orzeczenie o niepełnosprawności.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza im. Aniołów Stróżów w Ostrowie Kaliskim – placówka dysponuje 14 miejscami: dziesięcioma miejscami socjalizacyjnymi i czterema interwencyjnymi. Na dzień 31.12.2023 r. w ww. placówce przebywało czternastu wychowanków (dziesięciu na miejscach socjalizacyjnych, czterech na miejscach interwencyjnych). W 2023 r. w placówce przebywały dzieci pochodzące z terenu powiatu ostrowskiego, zgorzeleckiego, złotowskiego, kaliskiego oraz z miasta Kalisz. Z listy wychowanków skreślono dwóch wychowanków: jeden powrócił do rodziny zastępczej, drugi do rodziny biologicznej. Na czas pobytu w placówce dzieci z terenów innych powiatów, zawierane są porozumienia. W 2023 r. przyjęto łącznie troje dzieci: jedno z powiatu kaliskiego, miasta Kalisza i miasta Poznania.

Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w poszczególnych placówkach w 2023 r. kształtowały się następująco:

-Dom Dziecka w Liskowie – 8 105,74 zł.

-Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego w Brzezinach – 3 095,84 zł.

-Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego w Opatówku – 2 942,88 zł,

-Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Aniołów Stróżów w Ostrowie Kaliskim – 5 888,73 zł.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu wspiera także pełnoletnich wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, a także wychowanków innych placówek pomocy społecznej (MOW, MOS, zakłady poprawcze itp.). W 2023 r. z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki korzystało trzech wychowanków. Trzem wychowankom zostały wypłacone świadczenia pieniężne na zagospodarowanie i pięciorgu na usamodzielnienie.

II.3. Efekty z pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Starosta Kaliski Zarządzeniem Nr 94/20211 z dnia 30.12.2011 r. wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

PCPR w Kaliszu w 2023 r. kolejny raz prowadziło nabór na kandydatów na rodziny zastępcze oraz na prowadzących rodzinne domy dziecka. Informacja została zamieszczona na stronie internetowej PCPR oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Centrum. Informacja taka znajdowała się również na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Kaliszu. PCPR na stronie internetowej ogłosiło również nabór na rodziny pomocowe.

W roku 2023 roku szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej rozpoczęło 5 rodzin - ogółem 10 osób. Z wymienionych rodzin, trzy (6 osób) mają już tymczasowo pod opieką czworo dzieci. Dwie rodziny (4 osoby) czekają na przyjęcie dziecka. Dla wymienionych 5 rodzin (10 osób) po ukończeniu szkoleń zostały wydane stosowne zaświadczenia kwalifikacyjne i świadectwo uprawniające do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. W grudniu 2023 r. jedna osoba złożyła wniosek o przeszkolenie do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej/pomocowej i oczekuje na wstępną kwalifikację.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu zapewnia kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka możliwość wykonania badania psychologicznego i pedagogicznego.

Również rodziny zastępcze, a przede wszystkim dzieci (biologiczne i z pieczy zastępczej) w nich przebywające, mają możliwość skorzystania z poradnictwa i terapii. PCPR zapewnia bezpłatną możliwość korzystania z usług psychologa i radcy prawnego, którzy są zatrudnieni w tutejszym Centrum. Zainteresowane rodziny zastępcze umawiane są telefonicznie lub bezpośrednio.

PCPR w Kaliszu, w celu zapewnienia jak najlepszego wsparcia rodzinom zastępczym funkcjonującym na terenie powiatu kaliskiego, współpracuje z innymi powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej, sądami, kuratorami, instytucjami oświatowymi itp.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu zgodnie z obowiązującymi przepisami dokonuje się oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

pod względem zasadności pobytu dziecka w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka oraz oceny rodzin zastępczych pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Współpraca z rodzinami zastępczymi prowadzona była na bieżąco w celu uzyskania informacji o relacjach w rodzinie, o stanie zdrowia podopiecznych oraz ich postępach w nauce. W 2023 r. odbyło się 13 takich posiedzeń. W ośmiu spotkaniach średnio uczestniczyło 10 rodzin, a w pozostałych pięciu posiedzeniach średnio uczestniczyły 2 rodziny (posiedzenia dotyczyły dzieci do lat 3)

Z rodzinami zastępczymi na terenie powiatu kaliskiego współpracuje czterech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W 2023 r. każdy koordynator miał pod opieką średnio 10 rodzin zastępczych. Koordynatorzy odwiedzali każdą z rodzin jeden raz w miesiącu, w szczególnych przypadkach odwiedziny odbywały się częściej. Monitorowali aktualną sytuację dzieci - rodzinną, zdrowotną, szkolną i wychowawczą. W razie konieczności proponowali rodzinom wizyty u odpowiednich specjalistów oraz oferowali pomoc w umówieniu terminów wizyt. Koordynatorzy wspierali rodziny w rozwiązywaniu pojawiających się problemów i udzielali porad dotyczących wątpliwych kwestii rodzinnych lub wychowawczych. Do obowiązków koordynatorów poza wizytami w środowisku należało:

- przygotowanie planów pomocy dziecku i ich modyfikacja,
- ocena rodzin zastępczych,
- poradnictwo specjalistyczne,
- kontakt ze szkołą wychowanka,
- sporządzanie pisemnej oceny sytuacji dziecka do sądu,
- kontaktowanie się z rodzinami biologicznymi dzieci,
- kontaktowanie się z asystentami rodziców biologicznych,
- zgłaszanie organizatorowi dzieci do uregulowania sytuacji prawnej,
- sporządzanie opinii do ośrodka adopcyjnego dotyczącej zasadności przysposobienia.

W 2023 r. dla ośmiorga dzieci z rodzin zastępczych została uregulowana sytuacja prawna. Czworo dzieci z rodzin zastępczych, z uregulowaną sytuacją prawną, zostało zgłoszonych do adopcji. Zakwalifikowanych przez Ośrodek Adopcyjny do przysposobienia zostało dwoje dzieci. Jedno dziecko pochodzące z rodziny spokrewnionej zostało przysposobione wyłącznie na podstawie postanowienia Sądu.

Do rodziny biologicznej w roku 2023 powróciło dwoje dzieci a z rodziny zastępczej do placówki opiekuńczo-wychowawczej skierowano jedno dziecko.

Wychodząc naprzeciw potrzebom rodzin zastępczych oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka, tutejsze Centrum w 2023 r. utworzyło grupę wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą z powiatu kaliskiego. Spotkanie grupy wsparcia odbywało się jeden raz w miesiącu i było prowadzone przez psychologa zatrudnionego w PCPR. Grupa wsparcia miała charakter otwarty i jej głównym celem było zapewnienie pomocy oraz wsparcia, a także umożliwienie wymiany wzajemnych doświadczeń osobom sprawującym pieczę zastępczą. Grupę wsparcia tworzyły rodziny zastępcze spokrewnione i niezawodowe. Odbyło się 9 spotkań, w których uczestniczyło 56 osób. Problematyka spotkań obejmowała tematy z zakresu:

- rozwoju seksualnego wychowanków,
- budowania samooceny u dzieci,
- budowania i poczucia własnej wartości u dzieci i młodzieży,
- wspierania podopiecznych w zakresie edukacji szkolnej.

Poruszane były również sprawy bieżące związane z aktualnymi problemami rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych.

Ponadto w celu podniesienia kwalifikacji istniejących rodzin zastępczych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu zorganizowało w dniu 14 listopada 2023 r. szkolenie na temat „Nasze Emocje – profilaktyka zachowań ryzykownych wynikających z problemów emocjonalnych i społecznych” oraz w dniu 30 listopada 2023 r. szkolenie na temat „LICHO NIE ŚPI – profilaktyka uzależnień od social mediów i innych cyberzagrożeń.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu działało na wielu płaszczyznach i wieloetapowo aby jak najlepiej realizować zadania zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego oraz uchwały nr L/453/2022 Rady Powiatu Kaliskiego z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej Rodzinie w Kaliszu w 2023 r. prowadziło sprawy 65 rodziców biologicznych i na ich podstawie wydało 67 w tym:

- 47 decyzje, w których odstąpiono od naliczenia odpłatności rodzicom biologicznym za pobyt dziecka/ dzieci w rodzinie zastępczej
- 2 decyzję wygaszające, dotyczące odstąpienia od naliczania odpłatności rodzicowi biologicznemu za pobyt dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej, w związku ze śmiercią rodzica biologicznego,
- 10 decyzji, w których odstąpiono od naliczania odpłatności rodzicom biologicznym za pobyt dziecka/dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- 1 decyzję ustalającą odpłatność rodzicowi biologicznemu za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej w związku z waloryzacją kwot na podstawie Obwieszczenia ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 18 kwietnia 2023 r.,
- 1 decyzję ustalającą odpłatność rodzicom biologicznym za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- 1 decyzję uchylającą w związku z adopcją dziecka,
- 2 decyzję zmieniające, w których odstąpiono od naliczenia odpłatności rodzicowi biologicznemu za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej,
- 1 decyzję uchylającą w związku z umieszczeniem dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- 2 decyzję umarzające należności z tytułu opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej.

W 2023 roku w trakcie prowadzonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu postępowań:

- zmarł 1 rodzic biologiczny, w tym 1 matka
- pojawiło się 8 nowych rodziców biologicznych, wobec których rozpoczęto prowadzenie spraw dotyczących ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, w tym 4 matki i 4 ojców.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodziców biologicznych z podziałem na matki i ojców.

Ogólna liczba rodziców biologicznych w 2023 r.	Liczba matek w 2023 r.	Liczba ojców w 2023 r.
65	28	37

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu w 2022 r. udzielało porad prawnych

z zakresu alimentacji oraz służyło pomocą w sporządzaniu pism procesowych, przy jednoczesnym monitorowaniu spraw. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zgłosiło 6 pozwów o ustalenie alimentów na dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu w 2023 r. wydał 1 propozycję dobrowolnego porozumienia w sprawie alimentów (tj. dobrowolnych alimentów) na dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę wszystkich rodziców biologicznych i liczbę rodziców biologicznych, którzy mają zasądzone alimenty lub podpisali dobrowolne porozumienie w sprawie alimentów – stan na 31.12.2023 r.

Całkowita liczba rodziców biologicznych	Liczba rodziców biologicznych mających zasądzone alimenty	Liczba rodziców biologicznych, którzy podpisali dobrowolne porozumienie
65	43	13

III. Wsparcie osób w trudnych sytuacjach

III.1. Dom Pomocy Społecznej i Środowiskowy Dom Samopomocy w Liskowie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu jest jednostką organizacyjną Starostwa Powiatowego powołaną uchwałą Rady Powiatu Kaliskiego Nr IV/18/98 z dnia 22 stycznia 1999 r. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy między innymi prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich osób wymagających całodobowej opieki.

Na terenie powiatu kaliskiego znajduje się Dom Pomocy Społecznej w Liskowie. Placówka liczy 40 miejsc. Przeznaczona jest dla osób starszych. W Domu Pomocy Społecznej oprócz czynności opiekuńczych prowadzona jest terapia zajęciowa i rehabilitacja ruchowa, przystosowana do możliwości fizycznych osób przebywających w Domu Pomocy Społecznej. W 2023 r. w tej placówce umieszczono 13 osób.

W Domu Pomocy Społecznej w Liskowie funkcjonuje Zespół Terapeutyczno – Opiekuńczy w skład którego wchodzi: pracownik socjalny, opiekunowie, pielęgniarki, instruktor do spraw kulturalno – oświatowych, instruktor terapii zajęciowej, fizjoterapeuci. Pracę zespołu nadzoruje kierownik. Do jego zadań należy:

- koordynowanie, pracy Zespołu Terapeutyczno – Opiekuńczego,
- nadzór nad dokumentacją merytoryczną zespołu,
- aktywne uczestnictwo w zaspokajaniu potrzeb i życzeń mieszkańców Domu z uwzględnieniem poznania Ich osobowości i zainteresowań,
- współpraca z samorządem mieszkańców Domu w celu osiągnięcia poprawy warunków bytowych oraz pozyskiwanie mieszkańców do aktywnego działania,
- współpraca ze środowiskiem poza Domem - kontakt z różnymi instytucjami społecznymi i administracyjnymi na rzecz spraw związanych z prawidłową działalnością Domu i jego mieszkańców.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Liskowie w 2023 r. wynosił 5 293,27 zł.

Ośrodek Wsparcia - Środowiskowy Dom Samopomocy im. Jana Pawła II mieszczący się w Liskowie przy ul. Twórców Liskowa 3 przeznaczony jest dla osób, które z powodu niepełnosprawności intelektualnej lub choroby psychicznej mają trudności z prawidłowym funkcjonowaniem w środowisku rodzinnym i społecznym.

Od 2023 roku Środowiskowy Dom Samopomocy w Liskowie dysponuje 42 miejscami dla uczestników przebywających w systemie dziennym.

Nadrzędnym celem działalności Domu jest podnoszenie jakości życia i zapewnienie oparcia społecznego osobom mającym trudności z kształtowaniem swoich stosunków z otoczeniem. Polega to przede wszystkim na podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego, aktywnego życia. Oparcie to ma na celu utrzymanie uczestników w społeczeństwie rodzinnym i społecznym, w szczególności dotyczy ono partnerskiej rady i pomocy w sprawach związanych ze współżyciem społecznym, gospodarowaniem własnymi pieniędzmi, załatwianiem spraw urzędowych, aktywnym spędzaniem wolnego czasu, motywowaniem do pracy przez wykorzystanie posiadanych umiejętności. Działania proponowane przez nasz Dom mają na celu podtrzymanie i rozwijanie jak największej autonomii wśród uczestników.

W ośrodku wsparcia prowadzona jest przede wszystkim terapia mająca na celu społeczne usprawnienie osób niepełnosprawnych intelektualnie. Zadaniem placówki

jest zapewnienie wsparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom poprzez świadczenie odpowiednich specjalistycznych usług opiekuńczych, w systemie dziennym i całodobowym.

W 2023 r. wydano ogółem 65 decyzje z tego: 14 w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej, 34 w sprawie skierowania na pobyt dzienny, pozostałe 17 decyzji to uchylające, wygaszające, zmieniające, umarzające.

III.2. Poradnictwo

Zgodnie z art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej zadaniem realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu jest organizowanie poradnictwa specjalistycznego. Poradnictwo specjalistyczne w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej świadczone jest osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. W okresie sprawozdawczym udzielono 134 porad prawnych, które były udzielane bezpośrednio w Kancelarii. Poradnictwo prawne obejmowało zwłaszcza dziedziny prawa cywilnego, administracyjnego, rodzinnego, pracy i ubezpieczeń społecznych. Kwestie prawne dotyczące osób, które sprawują pieczę zastępczą były wyjaśniane również za pośrednictwem koordynatorów lub organizatora pieczy zastępczej po wcześniejszej konsultacji z radcą prawnym, spotkania miały formę bezpośrednią.

Dla rodzin pochodzących z terenu powiatu kaliskiego dostępny jest Punkt Konsultacyjny w Opatówku, którego zadaniem jest wspieranie rodzin borykających się z problemem uzależnień i przemocą domową. W odpowiedzi na zapotrzebowanie mieszkańców powiatu kaliskiego poradnictwo realizowane było w gminach Mycielin, Stawiszyn, Blizanów oraz Lisków. Poradnictwo specjalistyczne działa w ramach zadań PCPR określonych w ustawie o pomocy społecznej.

W 2023 r. z poradnictwa terapeutycznego skorzystało 54 osoby, podczas 97 spotkań. Poradnictwo dotyczyło w szczególności:

- mediacji rodzinnych,
- uzależnień od narkotyków,

- uzależnień od alkoholu,
- przemocy w rodzinie.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu zatrudniony jest psycholog, który wzbudza zainteresowanie wśród mieszkańców Powiatu Kaliskiego.

Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. W okresie sprawozdawczym udzielono poradnictwa psychologicznego w wymiarze 119 godzin, w skład którego wchodziły porady (wsparcie psychologiczne), diagnozy psychofizyczne oraz badania psychologiczne.

Liczba osób objętych poradnictwem psychologicznym – 72.

Liczba odbytych spotkań z psychologiem – 203, w tym

Rodzinne Domy Dziecka: liczba osób – 3, liczba spotkań – 4,

Rodziny Zastępcze: liczba osób – 27, liczba spotkań – 72.

Grupa wsparcia rodzin zastępczych spokrewnionych, spotkania odbywały się raz w miesiącu – w trzecią środę miesiąca w 2023 r. odbyło się 9 spotkań.

W spotkaniach udział brała stała grupa osób od 4-9 osób.

Psycholog uczestniczył w spotkaniach zespołów dokonujących oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej w miesiącach: styczniu, marcu, czerwcu, wrześniu, grudniu 2023 r.

W miesiącach: maj, czerwiec, lipiec, wrzesień, październik 2023r. Psycholog uczestniczył w spotkaniach grupy samopomocowej dla osób doświadczających przemocy „Niezpominajka” w Żelazkowie.

W maju 2023 r. w Klubie Senior+ w Sierzchowie psycholog prowadził spotkania (2 grupy seniorów, łącznie 30 osób), których tematem była przemoc wobec seniorów.

IV. Narady i załozenia

Zgodnie z art. 19 pkt 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu oraz wyznaczeni pracownicy przeprowadzali liczne spotkania i konsultacje telefoniczne mające na celu doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu.

W 2023 r. dla Kierowników Miejsko-Gminnych oraz Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, przedstawicieli Zespołów Interdyscyplinarnych działających w gminach na terenie powiatu kaliskiego. Zorganizowano dla członków Zespołu do

Spraw Przemocy w Rodzinie przy Staroście Kaliskim szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz spotkanie w ramach superwizji.

Ponadto w 2023 r. wielokrotnie odbywały się narady Kierowników Miejsko-Gminnych oraz Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej Powiatu Kaliskiego oraz spotkania z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych w sprawie omówienia projektu zmian w bieżącym planie rzeczowo-finansowym oraz zasad udzielania dofinansowania ze środków PFRON na zadania realizowane przez PCPR w 2023 r.

Założenia na 2024 rok:

1. Organizacja specjalistycznych szkoleń dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, które będą miały na celu podnoszenie ich kwalifikacji i wiedzy.
2. Tworzenie na terenie Powiatu Kaliskiego rodzinnych form pieczy zastępczej – organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zapewnienie środków finansowych na wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.
3. Na utrzymanie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie się i zagospodarowanie dla osób opuszczających pieczę zastępczą.
4. Zabezpieczenie środków finansowych w budżecie Powiatu Kaliskiego w wysokości co najmniej 10% kosztów działalności dla dwóch Warsztatów Terapii Zajęciowej funkcjonujących w Powiecie Kaliskim, a także dla mieszkańców Powiatu Kaliskiego, będących uczestnikami rehabilitacji w warsztacie działającym na terenie innego powiatu, zgodnie z art. 10b pkt 2a i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 100 z późn. zm.).
5. Organizacja szkoleń, kursów dla pracowników PCPR mających na celu podniesienie ich kwalifikacji.
6. Rozwój poradnictwa specjalistycznego: rodzinnego, psychologicznego i prawnego.
7. Podjęcie działań ukierunkowanych na pozyskiwanie zasobów lokalowych w celu utworzenia mieszkań chronionych.
8. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego wśród mieszkańców powiatu w celu pozyskiwania kandydatów na rodziców zastępczych.

9. Realizacja projektu pn. „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim”.
10. Realizacja programów dedykowanych osobom stosującym przemoc w rodzinie.
11. Przyjęcie Powiatowego Programu pomocy Osób Niepełnosprawnych na lata 2024-2028.
12. Opracowywanie programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Kaliskiego na lata 2025-2027.

V. Podsumowanie

Pragnę złożyć podziękowania Panu Staroście, Członkom Zarządu Powiatu Kaliskiego oraz Radnym Powiatowym za wyrozumiałość dla potrzeb pomocy społecznej i wsparcie w podejmowaniu przedsięwzięć mających na celu podniesienie jakości świadczonych usług przez instytucje pomocy społecznej w powiecie kaliskim.

Osobne podziękowania pragnę złożyć dyrektorom jednostek organizacyjnych powiatu, służbom publicznym, Komendzie Miejskiej Policji, innym służbom publicznym oraz dyrektorom wydziałów w Starostwie, organizacjom pozarządowym, a także pracownikom Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu. Dzięki dobrej współpracy możemy skutecznie realizować zadania i przyczyniać się do poprawy sytuacji osób szczególnie potrzebujących naszego wsparcia: osób niepełnosprawnych, osób starszych, dzieci i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych.

Dziękuję wszystkim zaangażowanym w problemy pomocy społecznej i przyczyniających się do dalszego rozwoju lokalnego systemu pomocy społecznej w naszym powiecie.

Z poważaniem

Natalia Bukowiecka
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Kaliszu

**UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR LXXI/641/2024
RADY POWIATU KALISKIEGO**

z dnia 3 kwietnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Kaliszu za rok 2023**

Zgodnie z art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107), w zw. z art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu składa Radzie Powiatu coroczne sprawozdanie z działalności Centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

W świetle powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne i uzasadnione.